

GESCHILLENINSTANTIE VERLOSKUNDE

Beslissing naar aanleiding van het op 13 januari 2023 in behandeling genomen geschil tussen:

A,

wonende te C,
klaagster,

en

B,

gevestigd te C,
verweerster, hierna ook de verloskundigenpraktijk,
gemachtigde: mr. L. Beij, advocaat bij VvAA Rechtsbijstand.

1. De procedure

Klaagster heeft op 30 mei 2022 over verloskundigenpraktijk B een klacht ingediend bij de hiervoor aangestelde klachtenfunctionaris. Deze klacht betrof de zorgverlening door verloskundige C. Klaagster heeft de klacht en de procedure met de klachtenfunctionaris besproken. Een en ander deed de gebeurtenissen herleven. Met de klachtenfunctionaris is afgesproken de klachtprocedure niet af te ronden.

Klaagster heeft zich op 5 november 2022 tot de Geschilleninstantie Verloskunde gewend met een verzoek tot geschilbeslechting. Klaagster heeft in dit verband het griffiegeld van € 50,- betaald. Verloskundigenpraktijk B is bij de Geschilleninstantie Verloskunde aangesloten. Klaagster en genoemde verloskundigenpraktijk zijn hiermee overeengekomen hun geschil bij bindend advies door de Geschilleninstantie Verloskunde (verder te noemen: de geschilleninstantie) te laten beslechten. Het geschil is op 13 januari 2023 in behandeling genomen.

De geschilleninstantie heeft in dat verband kennisgenomen van de volgende stukken:

- de geschilmelding met de bijlagen;
- het verweer met de bijlagen.

De mondelinge behandeling van het geschil heeft plaatsgevonden op 27 maart 2023. Partijen waren aanwezig, verweerster in de persoon van verloskundige D en E. Klaagster werd vergezeld door haar partner F. De verloskundigen werden bijgestaan door hun gemachtigde voornoemd.

2. Waar gaat het geschil over en wat is de beslissing?

2.1 Klaagster heeft zich in verband met haar eerste zwangerschap onder begeleiding gesteld van verloskundigenpraktijk B. Op 7 september 2020 stelde verloskundige D vast dat het hartje van het kindje niet langer klopte. Ze reageerde vervolgens koel en afstandelijk en ondanks afspraak belde zij klaagster de volgende dag niet op. Bovendien bleek bij controle in het ziekenhuis het hartje wel te kloppen. Klaagster vindt dat verloskundige D daarom onzorgvuldig heeft gehandeld. Het eindgesprek daarover verliep onbevredigend. De gebeurtenis is voor klaagster traumatisch geweest. Zij wil een schadevergoeding.

De verloskundigenpraktijk vindt het vervelend wat er is gebeurd, maar is van mening dat verloskundige D zorgvuldig heeft gehandeld. De verloskundigenpraktijk hoeft daarom ook geen schadevergoeding te betalen.

2.2 De geschilleninstantie komt tot de conclusie dat de verloskundige niet onzorgvuldig heeft gehandeld en dat verloskundigenpraktijk B daarom geen schadevergoeding moet betalen. De geschilleninstantie licht dat hierna toe.

3. Wat is er precies gebeurd?

3.1 Klaagster, geboren in 1988, was voor de eerste keer zwanger. In verband met de wens om begeleiding bij de zwangerschap en bevalling heeft zij zich met zeven weken zwangerschap tot verloskundigenpraktijk B gewend. De eerste afspraak was op 25 augustus 2020.

3.2 De verloskundige die 25 augustus 2020 het eerste onderzoek deed, was verloskundige D. Deze verloskundige werkt sinds 2010 als verloskundige en echoscopist bij verloskundigenpraktijk B. Klaagster was voor de afspraak wat zenuwachtig omdat zij enig bloedverlies had gehad. De echo toonde echter een kindje met een kloppend hartje.

Op verzoek van klaagster vond een volgende controle plaats op 1 september 2020. Ook nu had klaagster wat bloedverlies gehad waar ze zich zorgen om maakte. Verloskundige D kreeg het kindje in eerste instantie niet goed in beeld vanwege een wat gekantelde baarmoeder. Toen het kindje toch in beeld kwam, bleek opnieuw dat het hartje klopte. De verloskundige liet weten dat het goed was met het kindje en dat klaagster mogelijk nog wel wat bloedverlies kon krijgen.

3.3 Op 7 september 2020 stond een reguliere controle gepland. Wederom had klaagster wat bloedverlies gehad. Bij het maken van de echo constateerde verloskundige D 'dat het niet goed was'; het kindje had geen hartactie. Zij sloot het scherm en wees klaagster en haar partner een andere ruimte. Daar sprak de verloskundige zich nader uit over wat zij had geconstateerd en welke opties klaagster had. Klaagster was zeer verdrietig en zeer aangeslagen door de onverwachte boodschap. Verloskundige D gaf klaagster een folder mee en stelde voor een belafpraak te maken voor de dag erna.

Van het consult heeft verloskundige D de volgende aantekening gemaakt:

'Gaait goed. Gister nog 1x bloedverlies gehad, vanmorgen weer iets licht roze/ oud bruin. Geen buikpijn. Echo: missed abortion! HA: neg. CRL cf 8+2wk. Kort na vorige echo toch mis gegaan. Erg verdrietig. Geschrokken. Kort uitleg gegeven en vragen beantwoord. Miskraam folder mee. Morgen telefonisch contact hoe het gaat, wil ze wachten, verwijzing gyn, etc.'

3.4 Klaagster werd de volgende dag, 8 september 2020, rond het tijdstip waarop zij verwachtte gebeld te worden, niet gebeld. Zij heeft daarop zelf na 12.30 uur het spoednummer gebeld – een andere lijn was niet beschikbaar – waarop ze te horen kreeg dat verloskundige D ziek was en dat de collega's het dossier van klaagster nog niet hadden kunnen bekijken. De collega aan de telefoon gaf te kennen contact te gaan leggen met het ziekenhuis.

3.5 Klaagster werd diezelfde middag gebeld door het ziekenhuis met de mededeling dat ze de dag erna langs kon komen. Tijdens het gesprek met de gynaecoloog heeft deze meerdere opties voor het afstand doen van het vruchtje besproken. De gynaecoloog wilde ter controle evenwel ook nog een echo maken. Bij deze controle bleek het hartje van het kindje te kloppen. Klaagster heeft vervolgens besloten de verdere controles in het ziekenhuis te laten plaatsvinden.

3.6 Klaagster heeft na een poging tot telefonisch contact vanuit verloskundigenpraktijk B op 10 september 2020 een e-mail gestuurd. Daarin heeft zij laten weten de tijd te willen nemen om de ervaring te verwerken. Daarna zou ze contact opnemen om in gesprek te gaan.

3.7 Op 12 oktober 2020 vond een eindgesprek plaats tussen klaagster en verloskundige D. Voor klaagster was het een onbevredigend gesprek waarbij ze geen antwoord kreeg op haar vragen.

3.8 Bij 20 weken zwangerschap is klaagster doorverwezen naar het Universitair Medisch Centrum [naam] in verband met een groeiachterstand van het kindje, de grootte van het hartje en echodense darmen. Het kindje is uiteindelijk, na een ingeleide baring en via een spoedkeizersnede, dysmatuur geboren.

3.9 Klaagster heeft zich onder behandeling gesteld van een psycholoog. Ze heeft EMDR-therapie ondergaan om de gebeurtenis van 7 september 2020 te verwerken alsook om de bevalling te verwerken. Klaagster heeft voor extra hulp ook een coach ingeschakeld. Recent heeft zij een intake gehad bij een instelling voor geestelijke gezondheidszorg met de bedoeling verder te worden behandeld voor aan een trauma gerelateerde klachten.

4. Wat houdt het geschil in?

Het geschil heeft voornamelijk betrekking op de verloskundige zorg op 7 september 2020.

Klaagster verwijt de verloskundige dat zij:

1. een miskraam heeft vastgesteld terwijl dat niet zo was;
2. koel en afstandelijk heeft gereageerd op de emoties van klaagster;

3. tijdens het eindgesprek daarover op 12 oktober 2020 geen antwoord heeft gegeven op vragen van klaagster.

Klaagster verlangt van de geschilleninstantie dat bij bindend advies wordt vastgesteld dat haar klacht gegrond is. Klaagster verlangt voorts van de geschilleninstantie dat wordt vastgesteld dat zij recht heeft op een schadevergoeding. De schade van klaagster bestaat uit de kosten gemoeid met de extra hulp van de coach (€ 227,50 en € 366,-) en haar eigen risico over 2023 (€ 385,-). Dit eigen risico zal zij kwijt zijn aan de geestelijke gezondheidszorg.

5. Wat is het verweer?

De verloskundige heeft de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen bestreden. Voor zover nodig wordt daarop hieronder ingegaan.

6. Wat zijn de overwegingen van de geschilleninstantie?

Ontvankelijkheid klaagster

6.1 Vooropgesteld wordt dat de geschilleninstantie in beginsel alleen oordeelt over een geschil nadat een cliënt(e) de klacht aan de zorgaanbieder heeft voorgelegd, maar de klachtprocedure niet tot een bevredigende afloop heeft geleid. Klaagster heeft zich in dit geval niet eerst tot de verloskundigenpraktijk gewend, althans is het gesprek met de praktijk niet aangegaan. Hoewel niet met zoveel woorden geduid, leest de geschilleninstantie in het standpunt van klaagster dat dit in redelijkheid niet van haar kon worden verlangd; klaagster heeft aangegeven dat het trauma zich in volle omvang (opnieuw) manifesteerde toen zij zich tot de klachtenfunctionaris wendde. Dit laatste heeft de verloskundigenpraktijk niet weersproken en is ook overigens voor de geschilleninstantie navolgbaar. Dit betekent dat klaagster in haar klacht kan worden ontvangen.

Inhoudelijke beoordeling

6.2 Tussen klaagster en de verloskundigenpraktijk is – kort gezegd – in geschil of verloskundige D rondom de zorg voor klaagster op 7 september 2020, en nadien, binnen de grenzen van een redelijk bekwame beroepsuitoefening is gebleven. De geschilleninstantie zal deze vraag door een beoordeling van het handelen beantwoorden. Daarbij kijkt de geschilleninstantie naar de voor verloskundigen geldende beroepsnormen en de stand van de wetenschap.

6.3 Wat die beroepsnormen en de stand van de wetenschap betreft, stelt de geschilleninstantie vast dat het een gebruikelijke gang van zaken is om bij onderzoek van het kindje door middel van beeldvorming de voor de zwangere minst belastende vorm van een uitwendige echo te kiezen. Een inwendige echo is gebruikelijk en in overeenstemming met de richtlijnen van de beroepsvereniging van verloskundigen (KNOV) wanneer de echo het doel

heeft om de zwangerschapsduur te bepalen. Een inwendige echo is ook aangewezen indien een verloskundige twijfel heeft over (de kwaliteit van) het beeld van de uitwendige echo, of het kindje uitwendig niet goed in beeld is te krijgen, waardoor er geen valide uitspraak over de gezondheid van het kindje kan worden gedaan.

6.4 Een en ander in relatie bezien tot het handelen van verloskundige D op 7 september 2020, is de geschilleninstantie van oordeel dat de verloskundige bij het onderzoek van het kindje gedaan heeft wat zij zou hebben moeten doen. Desgevraagd heeft de verloskundige immers aangegeven door middel van de uitwendige echo het kindje goed in beeld te hebben gekregen en geen enkele twijfel te hebben gehad over wat zij op dat moment zag. Een inwendige echo was daarom niet noodzakelijk. Daar doet niet aan af dat de verloskundige ten onrechte overtuigd was van het ontbreken van de hartactie van het kindje en daarmee ten onrechte heeft vastgesteld dat klaagster een miskraam had. Helaas komt dit in een enkel geval voor, ook als het onderzoek dus volgens de beroepsnormen is verricht. Een onjuiste diagnose zou wel verwijtbaar onzorgvuldig zijn als aangewezen onderzoek zou hebben ontbroken, maar zoals de geschilleninstantie heeft overwogen, is dat niet het geval geweest.

Een en ander maakt overigens niet dat het verdriet van klaagster daarmee in een ander daglicht komt te staan. De geschilleninstantie heeft gezien dat klaagster erg aangedaan is – nog steeds – door de aanvankelijke mededeling van een niet levend kindje.

6.5 De geschilleninstantie komt hiermee op het tweede en derde verwijt dat klaagster de verloskundige maakt en dat betrekking heeft op de bejegening van klaagster op 7 september 2020, 8 september 2020 en 12 oktober 2020. Het is duidelijk dat verloskundige D en klaagster een geheel andere ervaring hebben van de mate waarin de verloskundige klaagster heeft voorgelicht en oog heeft gehad voor de emoties van klaagster, oftewel ingespeeld heeft op de behoeften van klaagster. In zo'n geval kan de geschilleninstantie niet anders dan aan beide lezingen evenveel geloof hechten, en waardoor dus niet geoordeeld kan worden dat de verloskundige onvoldoende zorgvuldig is geweest in de bejegening van klaagster.

In zijn algemeenheid geldt overigens dat een boodschap als die van 7 september 2020 onprettig is om te vertellen en zeer verdrietig is om te ontvangen. Vaak betekent dat dat bedoelingen niet binnenkomen en dat er weinig ruimte is voor instructies. Dat ook klaagster zeer aangedaan was en boodschappen niet kon laten binnenkomen, is de geschilleninstantie duidelijk geworden.

In zijn algemeenheid geldt voorts dat het voorstelbaar is dat een zwangere bij de toezegging van een telefoontje, op dat telefoontje zal wachten. Dat gold ook voor klaagster. Helaas doorkruiste de ziekte van de verloskundige de mogelijkheid om tegemoet te komen aan die verwachting en is daarmee een moment gemist waarop de verloskundige zelf nadere uitleg had kunnen geven en klaagster en de verloskundige elkaar op emotioneel vlak waarschijnlijk weer hadden kunnen vinden.

Wat het gesprek op 12 oktober 2020 betreft, kan de geschilleninstantie zich in algemene zin voorstellen dat een verloskundige ervan zal uitgaan dat een zwangere opgetogen is over het feit dat inmiddels is gebleken dat geen sprake is van een miskraam maar van een levend kindje en met die visie de zwangere begroet. Helaas had klaagster andere gevoelens en blijkt zij daarvan tot op de dag van vandaag last te hebben.

6.6 Kort en goed, ziet de geschilleninstantie in dat sprake is geweest van een zeer naar moment en dat klaagster daarvan gevolgen ondervindt, maar ook dat verloskundige D als onfortuinlijke boodschapper van wat zij dacht een miskraam te zijn, geen verwijt valt te maken. Een en ander leidt tot de conclusie dat de geschilleninstantie de klacht van klaagster ongegrond acht. Daarmee ontbreekt het aan een grondslag voor schadevergoeding.

7. De beslissing

De Geschilleninstantie Verloskunde stelt bij bindend advies vast dat:

- de klacht, inhoudende dat verweerster in persoon van verloskundige D onzorgvuldig heeft gehandeld, ongegrond is;
- er geen redenen zijn voor een schadevergoeding.

Aldus beslist op 14 april 2023 door:

mr. dr. R.P. Wijne, voorzitter,

H.C. Baerveldt en M.C. Bast, leden-verloskundigen,

mr. C.G. Versteeg, lid-jurist,

M.D. Koolstra, lid op voordracht van de cliëntenorganisatie,

bijgestaan door E. van Mackelenbergh, secretaris.